

ECONOMIA ■

Les modalitats alternatives de contractació estan experimentant una alça

TECNOLOGIA ■

Delafé i Las Flores Azules consoliden el seu 'retorn'

EL

MAGAZÍN

Núm. 272

Divendres, 14 d'abril de 2023

GEMMA RUIZ PALÀ

"No teníem les mares com a referents"

ENTREVISTA

GEMMA
RUIZ PALÀ

“Si eren dones de classes populars, les nostres mares no van poder fer el que volien”

Gemma Ruiz Palà (Sabadell, 1975) ha estat la primera dona que guanya el Premi Sant Jordi des de l'any 2003, quan ho va fer Carme Riera. Un detall que, al seu parer, diu molt sobre el sistema literari català. De dones parla també 'Les nostres mares' (Ed. Proa), una novel·la que retrata una generació a través de deu personatges. Són les dones que van néixer als anys 50 i que es van haver d'obrir pas en els anys d'una dictadura que les volia submises i tancades a casa.

**Text: Natàlia Peix / Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

El dia que li van concedir el premi va recordar que només dues dones havien guanyat el Premi Sant Jordi en els últims vint anys. Què explica aquest buit de guardonades?

Explica que el sistema literari, com qualsevol altre sistema que ha estat inscrit en les normes de l'heteropatriarcat, pateix d'una anomalia. I aquesta és el biaix de gènere, de contingut explicat des del punt de vista de l'altra meitat del món. Els premis són un símptoma, que ens permet fer aquesta lectura. Si no es vol veure o diagnosticar és que també hi ha ganes de no voler-ho esmenar. Vaig pensar que aquell dia, amb tot l'agraïment i amb tot l'honor que em va aportar haver guanyat el premi, tenia la responsabilitat que fos el titular de la nit. I així ho vaig expressar.

Tenint en compte això, les expectatives de guanyar el premi hi eren?

Eren molt baixes! No em pensava pas que guanyés, gens. Però com que tampoc hi perdria res per provar-ho, em vaig presentar. Recordo quan Xavier Antich, president d'Òmnium Cultural, em va trucar una setmana abans per comunicar-m'ho. Li vaig dir: “Xavier, ho has entès bé, això?”. Em va dir que sí, que estava allà amb els membres del jurat (riu). D'acord!

En el mateix discurs d'agraïment, definia *Les nostres mares* com una novel·la “feliçment feminista”. Què volia dir amb això?

Hi ha un petit homenatge a Maria Aurèlia Capmany, que va escriure *Feliçment, jo soc una*

dona. Volia reivindicar aquest adjectiu que a la nostra generació se'ns va escatimar. I que se'ns va fer veure que era no només sobrer sinó totalment menyspreable. Amb els anys, la formació i la conscienciació, t'adones que encara és vital ser feminista i reclamar continguts feministes. Des del 2018 cap aquí, sobretot, als carrers ja hi ha les pancartes, ja hi ha l'actitud, i hi ha aquests espais que anem ocupant de mica en mica des del pensament feminista. Però l'etiqueta encara està una mica mal vista i, amb tota la intenció, la vaig voler reclamar. I amb l'adverbi *feliçment*, que desactiva aquell tòpic de la feminista enfadada... que sí que ho estem, i no n'hi ha per menys, t'obliguen a estar-ho. Però també ho reclamem amb alegria!

En relació amb les etiquetes, sí que ha volgut defugir expressament la de literatura per a dones o de dones.

És diferent que tu puguis autoadjudicar-te aquesta etiqueta de *feliçment feminista*, que és mig una ironia i mig una declaració d'intencions, o que la crítica, l'acadèmia o el món editorial consideri allò que creen les dones com un nínxol categoritzable, adjectivable. Vol dir que no és universal, central, que no és *la norma*? Mai es trobarà una classificació on digui *literatura masculina*, o *amb ulls d'home*, perquè es considera que aquest punt de vista –des d'on s'ha relatat el món i s'ha configurat la ficció– és el grau zero des d'on parteix tot. I no cal definir-lo. Quan a nosaltres se'ns categoritza, ja se'ns està assenyalant com una anomalia, les que usurpen un espai que no estava pensat per a elles. I això passa no només

amb la meitat de la humanitat, que són les dones, sinó amb altres col·lectius minoritzats, als quals s'ha impedit d'accedir al poder que té, en el fons, crear relat.

Ha dit que li agradaria que *Les nostres mares* fos llegit també pels nostres pares, és a dir, els homes d'aquesta generació. Què s'està trobant entre els lectors?

M'estic trobant amb un *feedback* molt bo, amb sorpreses molt agradables. Homes dels seixanta llargs o més anys que se l'estan llegint i estan valorant l'exercici de viatjar als anys 70 del segle passat, els de la Transició, per explicar les coses des d'un altre punt de vista que no s'havia explicat. Hi ha aquest reconeixement i aquesta revisió: m'estic trobant homes que el llegeixen i que estan dient que s'adonen que ells perpetraven tot això, que actuaven com a col·laboradors necessaris de la cultura del menysteniment i la invisibilització de les dones. Fins i tot un company periodista, que ara s'ha jubilat, em deia: "Quan nosaltres érem a Ràdio Barcelona, que vam començar de joves, a les noies periodistes els dèiem *las niñas*". Ara ho ha recordat, i reconeix que li ha fet vergonya pensar que feien això. I ho feien amb tota la tranquil·litat. No puc demanar res millor que el retorn que tinc de les lectores, que diuen que s'hi senten identificades, i el d'homes com ell.

S'ha inspirat en dones que coneixia, per crear aquests deu personatges protagonistes?

Només en algunes anècdotes, basades en un test que vaig fer a diverses dones. Però és la primera vegada que m'enfronto al repte de crear deu personatges de cap i de nou, saltant al buit per construir aquestes deu vides, deu mons de persones que no existien. I a l'acabar tens aquella sensació estranya que les he conegudes... i me les acabo d'inventar! Sí que en l'exercici de versemblança que volia fer he tingut el referent d'arxius, de reportatges i entrevistes, de documentals... i el qüestionari que li explicava abans.

Hi ha fils que enllacen les deu dones. Va fer més complicat el procés de construcció de la novel·la?

Sí, dius: per què et vas embolicar a fer deu personatges en lloc d'un de sol? Perquè vaig pensar que potser em quedaria curta, que en la vida d'algunes persones hi caben moltes circumstàncies, però seria massa introduir-les totes. Jo volia explicar el context econòmic, social, polític... perquè les vides no sorgeixen del no-res, sense tenir en compte el context, l'ecosistema. I vaig acabar dissenyant deu vides molt detalladament. Estirant els fils, vaig poder enllacar-les.

Ho considera i ho concep com l'homenatge a tota una generació?

Ho és. I per a les que vam néixer als anys 70 i 80, una revisió. Les filles i fills d'aquestes mares ho estem experimentant. Sempre havíem idolatrat els pares perquè eren els que anaven a fora, els que tenien l'aplaudiment social... igual que les nostres referents. Segurament ens assemblàvem més a ells que no pas a elles, que si eren de classes populars no van poder fer allò que volien. Però les nostres mares, la seva manera de plantar els peus sobre la terra, el veure-les actuar cada dia, ens van entrenar per les feines que després hem pogut fer. I en canvi, no les teníem dimensionades com a referents vitals, no només interiors –de la domesticitat– sinó de com plantar cara al món. I ara veiem que les que tenien sempre el caldo a punt també tenien una manera d'actuar a fora.

Apareixen conceptes als quals ara hem posat noms, com el de les cures.

Està relacionat amb aquest treball de portes endins, que al no estar remunerat –encara ara, en molts casos– no té reconeixement. El que no val diners, sembla que no valgui res, malgrat que vol dir fer dobles jornades laborals.

I les dones migrants: un parell d'històries d'aquesta novel·la les tenen com a protagonistes. Havien de ser-hi?

“M'estic trobant amb homes que el llegeixen i s'adonen que ells van ser uns col·laboradors necessaris d'aquesta cultura del menysteniment i de la invisibilització de les dones”

No entenia que no apareguessin aquestes persones que avui fan possible la vida aquí a casa nostra. I que sense les quals aquest difícil equilibri no podria existir. La precarització de la vida als seus països està íntimament relacionada amb el nostre benestar. Són vasos comunicants. I m'agradava que tinguessin el seu espai, per ser conscients de quina importància tenen.

També s'hi tracta el lesbianisme en el context de la dictadura...

És que si eres home i gai et podien enganxar sota la Ley de Vagos y Maleantes, i et podien fins i tot apallissar. Però si eres dona i lesbiana, era com si t'haguessin esborrat de la terra. El desig femení, la voluntat de les dones respecte a la seva sexualitat els va ser completament arrabassada. Un dels punts principals de l'ideari nacionalcatòlic va ser, de fet, acabar amb tots els guanys que les dones de la República van aconseguir. I em vaig imaginar què hauria passat si totes les meves amigues es delissin per Joan Manuel Serrat i a mi m'agradés Maria del Mar Bonet i no pogués dir-ho. Que m'hagués d'enterrar la meua identitat, una cosa tan important com això. Què seria viure arrossegant aquest mort per dins. Em va emocionar escriure-ho.

A l'inici cita dones com Maria Aurèlia Capmany, Gloria Steinem o Adrianna Rich. Les situaria com a referents?

Sí, són grans referents. La Capmany, de les més grans. És una de les estafes més grans que hem patit: la destrucció de la genealogia literària o crítica feta per dones. I per dones feministes. Una de les grans argücies del patriarcat per fer-nos creure que estem disseminades i sempre hem estat poques. Com si haguéssim de fer la feina de buscar-nos per primera vegada, quan aquesta feina ja l'han feta d'altres.

Des de 2003 cap dona escriptora no havia guanyat el premi Sant Jordi

El Premi Sant Jordi de novel·la, que concedeix Òmnium Cultural, és un referent. Continuador del Premi Joanot Martorell, que es va instituir l'any 1947, va prendre el nom actual l'any 1960 i té entre el seu palmarès grans noms de la literatura catalana contemporània. N'hi ha alguns de dones, però no hi abunden: Maria Aurèlia Capmany, Mercè Rodoreda, Maria Mercè Marçal, Montserrat Roig o Isabel-Clara Simó el van rebre. Ara, però, no l'havia guanyat cap dona des que l'any 2003 ho va fer Carme Riera amb *La meitat de l'ànima*. Gemma Ruiz l'ha obtingut amb la seva tercera novel·la, que el jurat va definir com “un calidoscopi de veus femenines, de diferents generacions i classes socials, que s'entrecruen en una suma d'històries amb una mirada crítica i una llengua àcida i esmolada”. La coneguda periodista de TV3 va sorprendre amb un exitós debut literari, *Argelagues* (2016), i va confirmar el seu talent narratiu amb la segona novel·la, *Ca la Wenling* (2020).

Que estaven teixides en xarxa, eren moltes més de les que ens han dit i ho havien tractat pràcticament tot. El fet que te les escatimin dels currículums, de cànons o dels programes d'estudi és una estafa molt gran, perquè ens perdem un *background* molt necessari per llegir el món.

Què creu que representa aquesta novel·la en la seva trajectòria, després d'*Argelagues* o de *Ca la Wenling*?

No m'he aturat gaire a pensar-ho. Però diria que el fet d'haver rebut el Sant Jordi i estar tenint aquest *feedback*, aquesta bona rebuda, que la gent l'estigui demanant i regalant, potser obrirà una vegada més l'espai que pogués tenir jo en la ment de lectors i lectores.

L'havíem coneguda com a redactora de cultura a TV3, on ara és redactora en cap. Vol continuar mantenint aquest equilibri, o pensa que algun dia la Gemma escriptora pot passar per davant de la Gemma periodista?

És que per més que et pugui donar un llibre, és difícil viure d'escriure. I ja no és només per un tema econòmic, és que també em sento molt lligada a la casa. És qui m'ha construït com a periodista, qui m'ha donat l'ofici i qui m'ha donat una redacció que és com la meua família.

En relació amb la perspectiva de gènere, com es treballa des del periodisme? S'avança?

Crec que hi ha una voluntat d'aplicar-la en qualsevol informació. Però encara ens queda molt per desenvolupar: en perspectiva de gènere, en una mirada antiracista i antifeixista en les informacions... Cada vegada hi ha més consciència, és veritat. Quan en parles, ja no sembla que ho estiguis fent de temes extraterrestres. D'uns anys cap aquí, he vist molta diferència.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La geopolítica existeix

Molts dels problemes actuals tenen una innegable dimensió geopolítica. L'emergència de la Xina, el seu avanç lent i imparabile fins a obtenir l'hegemonia econòmica primer i militar després, és el context, plana sobre molts conflictes vigents. Els Estats Units se senten desafiats i els seus cops de pal de cec en política internacional, especialment evidents sota la presidència de Joe Biden, es poden entendre pel neguit que provoca la inevitable hegemonia futura del gegant asiàtic. El dinamisme de l'economia, la creixent influència internacional no només a Àsia, sinó a Àfrica o Amèrica Llatina, el seu desenvolupament militar, la seva capacitat financera que la fa tenidora de bona part del deute americà, la capacitat tecnològica o el disseny de la Nova Ruta de la Seda semblen senyals clars tant de la capacitat com de la voluntat d'entrar en una nova era.

La Xina és una potència rival per als Estats Units i Occident, i és difícil que no sigui així tenint en compte el paper històric d'Europa al continent asiàtic. No només creix econòmicament, sinó que té un projecte, una civilització que desenvolupa en què es confonen un capitalisme extrem amb formes polítiques autoritàries que, més que no pas amb Marx o Mao, tenen a veure amb una ancestral cultura imperial. Però, a més, la Xina és un producte d'Occident, una conseqüència de la necessitat a partir dels anys vuitanta d'obtenir recursos i una mà d'obra industrial abundant i barata. Occident va industrialitzar la Xina, va fomentar una revolució industrial accelerada, la va convertir en la fàbrica del món. Només era una qüestió de temps que cremés etapes i estigués en disposició de canviar les regles de l'intercanvi a

la divisió internacional de la producció. No es va entendre així, però la deslocalització industrial significava el principi de la fi de l'hegemonia occidental. Creure que la marca, el capital intel·lectual i la xarxa de distribució ens faria immunes va ser un gran error. S'havia passat, en paraules de John Urry, d'una primera modernització "pesada", que requeria l'estabilitat proporcionada per un pacte localitzat amb el treball, a una modernització "líquida" on el capital ja no necessita compromisos territorials ni pactes amb la feina. Esdevenia crucial no estar enlloc.

El segle dels EUA sembla acabat i substituït per la potència genuïnament autoritària com és la Xina

L'estratègia dels costos baixos era perdedora a mitjà termini. Amb la pandèmia i la manca de capacitat de resposta, el món occidental va entendre, per primera vegada, que havia perdut la partida. Ni tan sols podia fabricar màscares o sèrum. El globalisme ens havia fet vulnerables, mentre la Xina comerciava, ajudava i ocupava els territoris perdedors de la globalització. I en aquesta situació, els Estats Units tornen a marcar el camí a una subjugada Europa. Amèrica pretén ampliar l'horitzó d'hegemonia lluitant contra la Xina, una postura compartida per tot l'arc polític. El futur de Taiwan es presenta així com la gran pedra de toc. La Xina ha sabut esperar. El moment de l'ocupació no queda lluny i serà altament simbòlica. Els Estats Units, comprome-

sos amb la defensa de la independència de l'illa, podran fer poc més que exhibir-ne la frustració.

Tornar a la lògica territorial en l'àmbit econòmic, desfer el camí del globalisme, desmuntar les cadenes de valor globals és una aposta políticament molt rendible, especialment per al nacionalisme identitari que campa a les files republicanes més enllà de Trump, però és un mal negoci per a les grans corporacions. Significa renunciar a una part no menyspreable dels beneficis i, a més, perdre una part important del mercat mundial. La Xina té un gran mercat interior que pot proveir amb els recursos propis. La pandèmia va fer valorar la possibilitat de reindustrialització occidental, i s'han fet coses en aquest sentit, encara que no de manera substancial. En allò fonamental, es continua produint a Àsia, la vulnerabilitat occidental es manté.

Sembla evident tant en termes demogràfics com de dinamisme i capacitat d'innovació que Europa, com a gran part d'Occident, està en decadència i que potser l'estat de benestar va ser possible en unes coordenades històriques que en aquest moment ja no es donen. Responia aquest concepte a l'època de Guerra Freda i potser més que un projecte va constituir una anomalia històrica. El capitalisme s'imposa amb els valors asiàtics. El "segle dels Estats Units" sembla pràcticament acabat i substituït per la potència genuïnament autoritària i capitalista, com és la Xina. Com ho planteja Slavoj Žižek, treu el cap una nova Edat Fosca, en què esclaten passions ètniques i religioses i els valors de la Il·lustració retrocedeixen davant un capitalisme de base autoritària, ja sigui a Corea, la Xina, Rússia o Hongria.

Ares Escribà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Del mort i de qui el vetlla

N'hi ha de negre, de groc, de blanc o de verd. D'absurd o d'intel·ligent. Adopta nacionalitats perquè també les rialles van per barris. Però neixi on neixi, vingui d'on vingui, no és humor sense un esperit transgressor. I si no som capaços d'entendre-ho, val més que pleguem. La polseguera –per dir-ho suau– que ha aixecat la paròdia de la Virgen del Rocío a la televisió pública catalana és una clara mostra dels nivells de ridícula que pot assolir l'espècie humana. Resulta que el màxim problema que tenen és restituir l'honor de la verge en qüestió. Doncs quina sort! S'ha parlat de menyspreu als andalusos, d'atac a la religió, de vexacions... per favor! A les cadenes espanyoles treuen foc pels queixals pel que consideren supremacisme catalanista i una associació d'advocats cristians ha presentat una denúncia per escarni com si no hi hagués pecats més greus pen-

dents de penitència dins mateix de l'Església. A veure, simplifiquem-ho. Això va d'una actriu –genial, per cert– que es disfressa d'una figura omnipresent durant la Setmana Santa i és entrevistada en un programa que té la comicitat per bandera. La protagonista és la matei-

Ens falta sentit de l'humor i ens sobren manies i prejudicis rancis propis de temps de censura

xa persona que va caricaturitzar una *indepe* de manual o la mateixa Moreneta. Sí, la nostra. Segurament també es devia ofendre algú perquè tenim la pell cada vegada més fina. En tot cas, la sang no va arribar al riu. Aquesta, però, és la

mare dels ous: si ens sembla bé riure a costa dels altres, hem d'acceptar esportivament que es fotin de nosaltres. O no s'han cremat polítics sobiranistes a les falles? Potser precisament la política és la clau en tota aquesta polèmica. Ves que no interressi alimentar la catalanofòbia per guanyar vots aprofitant la fe com a arma llancívola infal·lible. Ens falta sentit de l'humor –molt, a carretades– i ens sobren manies i prejudicis rancis propis de temps de censura. Encara haurem d'analitzar a fons i redimir-nos pels acudits d'en Jaimito o els de la pobra gent de Lepe o els típics de l'anglès, el francès i l'espanyol. Au, va! Benvinguts siguin el sarcasme, la sàtira i la comèdia crítica perquè no hi ha societat més sana que la que sap riure's del mort i de qui el vetlla. És clar que a voltes no ens farà gràcia però ens hi haurem de posar fulles. Se'n diu llibertat.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Anna Ruiz Mestres

Les sensibilitats de l'August

El confinament ha estat el sol on ha germinat aquest encantador llibre d'A.B. Els versos s'han fet acompanyar per la tendresa, la bellesa i la senzillesa dels dibuixos d'Alba Gàmitz, que formen un tot compacte amb el poema.

La subtil feina que va teixint el llibre ens arriba amb versos isosil·làbics vinculats a la nostra mètrica més ancestral: els decasíl·labs amb cesura (4+6), flairant March o J. de Sant Jordi, però la proximitat a la poesia popular la veiem en el pentasíl·lab, el tetrasíl·lab, l'hexasíl·lab... Tot agermanat amb l'estrofisme del sonet, la tirada de versos, les quartetes d'art menor. Sense l'enfaixament de la rima, les paraules campen lliures pel vers.

Emociona que el llibre s'obri amb cites de diferents pandèmies, palesant el conegut *no som res*. Però sí que som, som vida... i malgrat la presència constant del confinament i la malaltia el llibre respira vida, existència humana fins al moll dels mots i del vers.

Un lèxic proper i acuradíssim ens amanyaga mentre llegim. I uns mots que ja no fem servir gaire posen un toc d'enyor al missatge (*apotecari, catau, clacar* de les oques, *aplec...*). Bon jugador del vers es distreu en les anàfores o les paradoxes: *el vell paisatge nou*, o en els adjec-

tius: *fràgils, febles, empobrit*. Tot t'arriba des de l'ull savi del poeta, de l'esguard més personal, ple de sensibilitat, d'habilitat, perquè nosaltres no ho sabríem dir amb tanta humanitat, i l'ànima respira una espiritualitat diferent que només et dona la poesia.

La penetrant mirada d'A.B. ens parla des del terrat, del balcó, de la finestra, de la pantalla, i també arriba l'estranyesa del que vam viure. Però com diuen els Manel: *sou joves i forts...* I així forts, però esporuguits, vam mirar una primavera diferent, una Pasqua encapsulada, un drac de Sant Jordi sense llibres. Una primavera diferent que ens recordava que

el temps passa, com ho fa en els versos del *Contagi*, i com el món seguia en els miols dels gats, o la presència als carrers, *que ja no eren nostres*, dels senglars, els rossinyols, els cabirols... Era com si diguessin que escolteu l'ànima del planeta, que no us necessita.

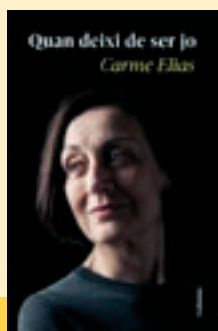
El llibre doncs és un cant a la vida, a l'alteritat, a la mort, a l'amor, a la sensibilitat social, i des del microcosmos dels balcons també és un cant al país. La sensibilitat poètica de l'autor s'enriqueix de noves sensibilitats que el contagi i el confinament li han fet descobrir, i, com a bon creador, ho ha transformat en art en els poemes.

EL CONTAGI

Autor: August Bover
 Editorial: Saldonar
 Lloc i any d'edició: Barcelona, 2021
 Nombre de pàg.: 61

NOVETATS EDITORIALS

'Quan deixi de ser jo'
 Carme Elias
 Columna

"Escriure un llibre de memòries mentre la meua s'esvaeix és arriscat. Malgrat això, sento la temptació de fer-ho." Així parla l'actriu Carme Elias, que fa un any va fer públic que patia Alzheimer. Això no li ha impedit d'escriure aquestes reflexions sobre la seva vida, el seu amor pel teatre, el present que viu i el futur que sap que arribarà, inexorablement, el dia que deixi de ser ella.

'Proses de Ponent'
 Josep Vallverdú
 Ed. Fonoll

El centenari de Josep Vallverdú és l'ocasió per poder recuperar alguns títols fonamentals de la seva obra que estaven exhaurits. Com aquestes *Proses de Ponent* que va publicar l'any 1970. Un llibre on reflexionava sobre els paisatges, la gent i el caràcter d'una part del país que fins llavors havia estat poc present en l'imaginari col·lectiu. Avui continua essent vàlid el missatge.

'Els plaers del condemnat'
 Ch. Bukowski
 Ed. de 1984

Charles Bukowski es va considerar a ell mateix, per sobre de tot, poeta. Mai no s'havia traduït en català, i enguany n'han arribat dues versions: *Bukowski essencial* (LaBreu Ed) i aquest *Els plaers del condemnat*, una antologia de 274 poemes que va recollir el seu amic John Martin, editor a Black Sparrow Press (on havia publicat bona part de la seva obra), i amb traducció de Martí Sales.

'A tres de quatre'
 Jordi Cussà
 L'Albí

I més poesia. Malgrat que va ser conegut sobretot com a narrador, Jordi Cussà (1916-2021) es considerava a ell mateix, sobretot, com un poeta. Va escriure poesia al llarg de la seva vida i va deixar aquest llibre inèdit. Són *dotzets*, és a dir, sonets de 12 versos en lloc dels 14 habituals. I hi parla de la condició d'escriptor, de com se'n sentia profundament i del seu amor per la paraula.

'Les excursions d'en Titó'
 SX3
 Estrella Polar

En Titó s'ha convertit en un dels personatges més populars del nou canal SX3. Aquest llibre recull algunes de les sortides més destacades que ha fet per convidar a descobrir el país en clau d'humor i entreteniment. En una vintena de pàgines i pensat per als infants a partir de 3 anys, aquest llibre inaugura la col·lecció d'en Titó, que anirà publicant Estrella Polar. El proper, per la tardor.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

272

LÈXIC

Felicitacions i altres expressions (II)

Seguim amb el fil que vam encetar la setmana passada. Avui començarem amb una construcció del verb *felicitat* que no és correcta: **felicitat el Nadal*. Per tant, no s'ha de dir "Et felicito el Nadal", sinó "Et desitjo un bon Nadal". El verb *felicitat*, doncs, es construeix d'aquesta manera: felicitem algú per l'aniversari (i no felicitem l'aniversari a algú): "Vaig felicitar-la/-lo per l'aniversari" (no pas "Vaig felicitar-li l'aniversari"). Per congratular algú –tot i l'aparença de mot anglès cal aclarir que *congratular* és d'origen llatí– diem també "Et dono l'enhorabona (o la meva felicitació o la meva enhorabona)".

Nadal, Cap d'Any i altres dates assenyalades són bones per desitjar que tot vagi bé. Normalment, com a fórmula de felicitació, fem servir els adjectius *bon* (per al masculí) i *bona* (per al

femení) davant del nom que designa un període de temps o un esdeveniment: *bon viatge*, *bona Pasqua*, *bona Setmana Santa*, *bon Sant Jordi* o *bona diada*. A vegades en expressions que no estan tan fixades s'usa igualment l'adjectiu *feliç*: Feliç Dia de la Dona Treballadora! Recuperant el que dèiem a l'inici d'aquest paràgraf, per Nadal i Cap d'Any solem dir: *Bon Nadal!* o *Bones festes!*, *Feliç any nou!*, *Bon any!* o *Bon any nou!* També podem felicitar l'arribada d'un nou any amb els adjectius *bon* o *feliç* i l'any que toca (no us despisteu amb l'any, sobretot!): *Bon 2023!* o *Feliç 2023!* Per desitjar a l'altra persona que la vida li somrigui (és una manera de dir-ho), es pot començar la frase amb *que* més un verb en present de subjuntiu, com ara: *Que vagi bé Tots Sants!*; *Que tinguis un bon pont!*

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

SALUT I NUTRICIÓ

Eva Remolina / AMIC

La papaia, rica en fibra, minerals i antioxidants

La papaia és una fruita tropical originària de Mèxic i Centreamèrica i es va introduir a Europa al segle XVI. Des de llavors, el seu cultiu s'ha estès a molts països tropicals de tot el món.

El seu sabor és dolç i la seva textura, suau i cremosa. A més, és rica en nutrients i aporta beneficis de tot tipus per a la salut. Aquests en són alguns:

Millora el sistema digestiu. La papaia és rica en enzims digestius com la papaïna i la quimopapaïna, que ajuden a descompondre les proteïnes i a millorar la digestió. També és rica en fibra, la qual cosa ajuda a prevenir el restrenyiment.

Enforteix el sistema immunitari. La papaia és rica en vitamina C, un antioxidant que ajuda a protegir el cos contra els radicals lliures. Així mateix, conté molta vitamina A, importantíssima per a la salut de la pell i els ulls.

És un antiinflamatori natural

La papaia conté enzims antiinflamatoris com la papaïna, que ajuda a reduir la inflamació al cos. Això pot ser útil per a persones que sofreixen de malalties cròniques com l'artritis.

Millora la salut cardiovascular

El potassi que conté la papaia ajuda a regular la pressió arterial i redueix el risc de malalties cardíacues.

Contribueix a la cicatrització de ferides

Les seves propietats antibacterianes acceleren la cicatrització de ferides i cremades.

Té propietats anticancerígenes

Alguns estudis han provat que a causa del seu contingut d'antioxidants i compostos vegetals com el licopè prevenen alguns tipus de càncer.

Millora la salut de la pell

La papaia és rica en vitamina C i antioxidants que poden ajudar a mantenir la pell saludable millorant-ne les mucoses i el sistema immunitari, a més de prevenir els signes de l'envelliment.

Ajuda a controlar la diabetis

La papaia és rica en fibra i té un índex glucèmic baix, la qual cosa pot ajudar a controlar els nivells de sucre en sang.

Ajuda a la salut ocular

La papaia és rica en vitamina A, que és essencial per prevenir la degeneració macular i altres malalties oculars relacionades amb l'edat.

Redueix l'estrès

La papaia és rica en antioxidants que poden ajudar a reduir l'estrès oxidatiu al cos.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

BOB DYLAN 'The 30th Anniversary Concert Celebration' Columbia, 1993

El 16 d'octubre de 1992 es va fer un concert maratonianà al Madison Square Garden de Nova York per commemorar els 30 anys de la publicació del primer disc de Bob Dylan. Una trentena de grans músics –entre els quals el mateix Dylan– hi van cantar un o dos temes de l'homenatjat en una nit memorable. I l'any següent va sortir el disc, aquest *The 30th Anniversary Concert Celebration*, amb alguna retallada perquè no hi cabien totes les actuacions malgrat ser un CD doble. En total són 29 versions de l'extens cançoner de Bob Dylan, i els intèrprets van des de Lou Reed a Eric Clapton, passant per George Harrison, Neil Young, Tracy Chapman, Tom Petty, Johnny Cash, Roger McGuinn, Stevie Wonder i un llarg etcètera, tots acompanyats pel grup Booker T. & The MG's. La producció és impecable i

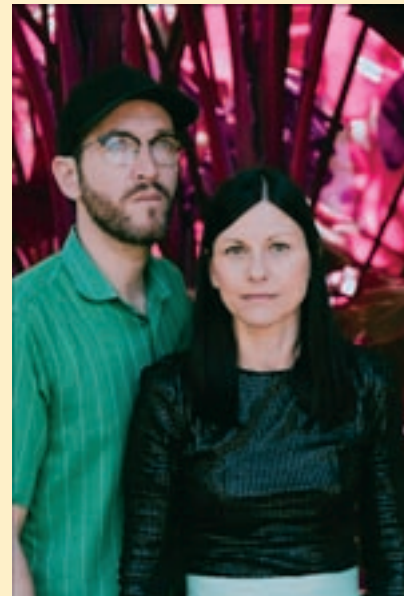
les versions, d'una enorme qualitat davant d'un públic entregat. No hi ha ningú que destaquï per sobre dels altres. Si de cas, el moment culminant és la interpretació de "My Back Pages", on McGuinn, Petty, Young, Clapton, Dylan i Harrison canten una estrofa cadascun, amb uns solos aclaparadors de les guitarres de Clapton i Young. Les dues últimes cançons són "Knockin' on Heaven's Door", amb tots els participants dalt de l'escenari cantant-la a cor, i com a cireta, Bob Dylan amb la guitarra acústica cantant tot sol "Girl from the North Country". Tot plegat, una meravella.

NOTES

Delafé y Las Flores Azules tornen a ser 'amics'

Una de les sorpreses del 2022 va ser el retorn de Delafé y Las Flores Azules. La banda, que havia publicat el seu últim disc el 2013, s'havia desfet i els seus dos líders, Òscar d'Aniello (Delafé) i Helena Miquel (Las Flores Azules), havien engegat projectes en solitari. Amb l'excusa de commemorar el 20è aniversari, però, a mitjan 2022 van anunciar que tornaven per fer una minigira de celebració que va passar, entre d'altres, pel Mercat de Música Viva de Vic. Ara, aquell retorn s'allarga –i la gira, també– i la formació ha publicat fins i tot una nova cançó, "Quiromántica", que ja està disponible a totes les plataformes. Aquest nou tema arriba un any després d'"Aquí Ahora", el *single* que van donar a conèixer per anunciar que tornaven i que en principi havia de ser el testament del grup. "Quiromántica", precisament, parla de la força del destí, un destí que sembla que es podria haver capgirat abraçant el camí de la continuïtat. Delafé y Las Flores Azules van marcar tota

una generació fa uns anys gràcies al seu so personal i característic mesclant les melodies pop de Miquel amb els rapejats de D'Aniello. *Hits* com "Mar el poder del mar", "El indio", "Espíritu Santo" o "Río por no llorar" ja són atemporals i es podran tornar a escoltar durant tot el 2023 en una gira que arrencarà de nou aquest maig i que s'allargarà fins després de l'estiu amb parades a Salt, Terrassa, Calella de Palafrugell, Premià de Dalt o Andorra la Vella. En acabat, vindrà nou disc?

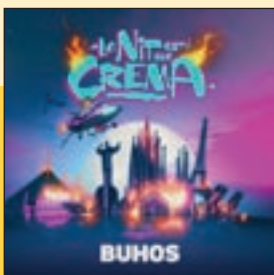
EL TEST Francesc Moreno (Gris)

Primer instrument que vas tocar? La guitarra. **Primer grup del qual vas formar part.** Terciopelo, un grup de pop-rock alternatiu de Torelló. **Primer concert dalt d'un escenari?** Va ser a Torelló l'any 2008. **Primer disc que et vas comprar?** *Be Here Now*, d'Oasis. L'any 1997. **Quants discos tens?** Uns 400 CD, aproximadament. **Salva'n tres.** *Be Here Now*, d'Oasis; *OK Computer*, de Radiohead, i *Blur*, de Blur. **Grups (o músics) de capçalera.** Oasis, The Strokes, Jet, Wolfmother, Weezer, The Darkness, Supergrass. **Un concert (com a públic) per recordar.** Tinc molt bon record del concert de Stereophonics a la sala Apolo de Barcelona l'any 2017.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

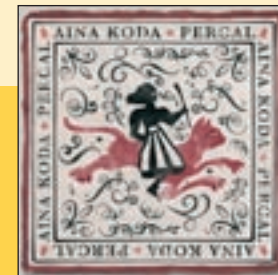
BUHOS 'La nit està que crema'

Aquest és ja el sisè disc d'estudi de Buhos, una banda que va començar fent versions i que quan va començar a fer temes propis de seguida es va fer un forat al panorama català gràcies sobretot al seu directe festiu i desenfadat. En aquest nou treball *amaguen* la secció de vents i donen encara més importància a l'electrònica. Com sempre, però, també hi ha una peça tranquil·leta, "Quan ho sents", on hi col·laboren Núria López (*Eufòria*), David Ros i Cesk Freixas. Tanca el disc "Podem volar", amb Pemi Fortuny, el primer cantant dels ara aturats Lax'n Busto.

COMPANYIA ELÈCTRICA DHARMA 'Cançons arraconades'

Cançons arraconades és una selecció de gravacions originals inèdites, d'estudi o de directe de la Dharma que van des dels anys 70 fins a l'actualitat. També hi ha gravacions originals d'Esteve Fortuny que encara no havien tret el nas a cap dels 25 discos editats fins ara per una de les bandes més representatives de la música nacional. El disc, evidentment, està pensat per a malalts de la Dharma i nostàlgics i serveix també per escalfar motors de cara al gran concert del 50è aniversari del grup que es farà el 22 d'abril al Palau Sant Jordi de Barcelona. Apunteu-vos la data.

AINA KODA 'Percal'

Aina Koda és un grup de rap del País Valencià format per Aina Nogueroles (veu i lletres) i Adam González (productor i DJ). Tots dos tenen només 20 anys i acaben d'editar un interessant primer disc que ja els ha posicionat com un dels noms destacats de la música en valencià amb reconeixements com el Premi Ovidi a Artista Revelació. A l'àlbum hi ha 12 cançons heterogènies i difícils d'encasellar on barregen gèneres com el trap, l'afrotrap o el house. La millor és la primera, "Polinyà de Xúquer", que a més ha aconseguit posar la seva localitat natal al mapa.

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

'Tegewa'

Encara recordo la primera motxilla que vaig comprar, era una Mckinley de color verd fosc i estava farcida de compartiments. Per posar-nos en context diré que encara no existia la telefonia mòbil i molt menys els navegadors personals, o sigui que anar a la muntanya requeria anar mínimament preparat i ser autosuficient. Reconec que en un primer moment no tenia clar si la faria servir per pujar al Kilimanjaro o simplement per fer una matinal al Matagalls, però la il·lusió d'utilitzar-la em va despertar la vena consumista i vaig començar a fer llista de les coses que podia posar-hi. Al principi em semblava que una bona cantimplora d'alumini, un impermeable i una farmaciola de primers auxilis podien ser suficients, però aquesta sensació va durar poca estona. La brúixola, la navalla suïssa multifunció, la col·lecció de mapes de l'Alpina, la càmera fotogràfica, el teleobjectiu, els carrets de recanvi, l'estora i un reguitzell de petites andròmines que ja no recordo van embotir la McKinley fins a aconseguir trobar els seus límits. No cal dir que la primera sortida va esdevenir tota una odissea, i no pas per falta d'equipament sinó més aviat per tot el contrari. Sobretot els dits dels peus m'ho van recordar uns quants dies.

D'aquella primera experiència on anava amb unes sabatilles d'esport i la motxilla a rebentar es pot dir que només en conservo l'hàbit de portar la cantimplora de l'aigua i he substituït la resta de l'equipatge per un calçat com cal. Suposo que el diàleg amb la meva esquena i l'ajuda inestimable de la tecnologia m'han ajudat a desprendre-me de tot allò que no necessitava i adonar-me que moltes vegades ens compliquem la vida innecessàriament carregant coses que no tenen cap sentit.

En aquest punt és bo aturar-se i adonar-se que aquesta sobrecàrrega tant pot ser material com mental i que gairebé podria assegurar que és més feixuga la segona que la primera, ja que el pes dels nostres pensaments pot arribar a enfonsar-nos i empètir-nos fins a l'inimaginable. Si som dels afortunats que en prenem consciència i decidim començar a canviar aspectes de la nostra manera de funcionar podem començar aplicant els principis que recull la paraula japonesa *tegewa*.

Aquest mot, com d'altres que hem anat comentant en articles anteriors, encabeix un significat molt ampli i ens recorda que no cal enredar-se tant i triar sempre la sortida més simple. Quan es presenta una situació difícil i no hi trobem solució el millor que podem fer és deixar de pensar-hi i fer

una altra cosa, en aquest punt és fàcil que la resposta arribi sola. Si no ens arriba la inspiració o no veiem el desllorigador a un problema sempre ens han dit que li deixem espai i ho consultem amb el coixí, no? Doncs a mi *tegewa* m'ha aportat sempre una bona sortida encara que hagués de deixar un treball inacabat abans d'anar a dormir sabent que al matí es desencallaria tot amb molta més facilitat i rapidesa. De la major part dels problemes que se'ns presenten a les nostres vides en tenim la solució a tocar, però ens entossudim a anar-la a buscar a l'altre extrem del món. Amb la mirada adequada, desencallar certes situacions difícils no ha de ser tan complicat i si sabem buidar la motxilla segur que arribarem abans i el viatge serà més plaent. *Tegewa* a tots.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 14-04-2023 al 20-04-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Amb la conjunció del Sol amb Júpiter al teu signe, recuperes l'autoconfiança i vius un moment de força entusiasme. Ajudes una persona que saps que passa una mala època.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Venus transita la Casa II i si t'has portat bé i has estalviat una mica et dones algun caprici. Una persona de més edat que tu mostra una actitud abusiva i li poses límits.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Possible forta atracció amb algú de perfil madur o una mica seriós, però no sembla una relació fàcil o possible. Fas diners amb els teus coneixements en alguna matèria.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Un assumpte relatiu a la llar demana la teva atenció abans que sigui massa tard. Si vens d'una ruptura amorosa, la Lluna minvant col·laborarà en deixar-la enrere.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Pot sorgir una bona oportunitat laboral lluny del lloc on vius i hauràs de valorar-ho. Estàs molt actiu i et costa una mica dormir. T'anirà bé aprendre a relaxar-te.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Actualment, ja no vols seguir alguns costums, possiblement heretats i que trobes restrictius. Si fas neteja a fons, és possible que trobis un objecte que donaves per perdut.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

No vols perdre't res en el temps de lleure i organitzes diverses activitats. Si tens fills petits poden donar-te una mica de guerra. Compta fins a 10 i conserva la calma.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

En l'àmbit laboral poden donar-se alguns desacords o malentesos. Caldrà ser pacient i assertiu. Inverteixes en un nou aparell de TV o un ordinador de nova generació.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Cal posar-se al dia assistint a una formació. Et sents inquiet i no t'agrada el que et toca viure. Aprofita-ho per crear alguna cosa que resulti d'ajuda per tu i pels altres.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Una persona lligada a la feina et mira amb bons ulls i no tardarà a fer-t'ho saber. Necessites comunicar el que et bull per dins. Cerca una persona de confiança i parla'n.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Pots experimentar un flaix on veuràs algun fet que pertany al futur. Comença una nova etapa pel que fa als fills i hauràs de fer diversos canvis a la teva vida quotidiana.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Et mostres seriós i prudent perquè estàs fent un treball de maduració. Conscient de la importància de la salut, fas més activitat esportiva o surts a passejar cada dia.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

SENSE OCUPACIÓ ANTERIOR

En una primera lectura, l'evolució de l'atur al mes de març es pot considerar favorable. Les xifres d'atur registrat, és a dir, de persones inscrites a les oficines públiques d'ocupació, van tornar a baixar, com ja ho havien fet al febrer, i mostren una tendència clara a la recuperació, no només respecte de les dades que va deixar la pandèmia, sinó fins i tot dels registres previs a l'esclat de la crisi financera. Però, a risc de rebre acusacions de posar aigua al vi, convé introduir matisos al que assenyalen les dades. Un d'aquests matisos és el comportament d'un col·lectiu, sovint oblidat, que és dels aturats sense ocupació anterior. Aquest col·lectiu va ser, precisament, l'únic en què l'atur registrat va créixer al mes de març. I havia crescut al febrer. I al gener. I, per allargar més la lectura sobre la tendència, és també l'únic col·lectiu que arrossega un creixement persistent: l'últim any l'atur entre les persones que no tenien ocupació prèvia ha crescut a Catalunya més d'un 8%. És una excepció, perquè la desocupació ha baixat en tota la resta de sectors: agricultura, indústria, construcció i serveis, fins a una mitjana de més del 6% en termes interanuals.

Les explicacions a aquesta situació són múltiples i, entre aquestes, també es podrien trobar aspectes favorables. L'atur registrat és el recompte de les persones que estan inscrites a les oficines d'ocupació, i en períodes de creixement de l'activitat laboral, la perspectiva de trobar feina anima més persones a mostrar la predisposició a treballar fent aquesta inscripció. Aquesta seria una part de l'explicació que sigui aquest col·lectiu l'únic que està contribuint a fer més gran la bossa de desocupats. Seria una explicació completa si les oficines d'ocupació complissin una part del seu paper de contribuir que un aturat trobi feina. Però no és així. Segons l'última enquesta de població activa (EPA), entre les persones aturades que van

trobar feina en el tercer trimestre de l'any passat, les que estaven inscrites a les oficines públiques de treball no arriben a la meitat. I no està escrit que trobessin feina a través d'aquestes oficines. De fet el paper d'intermediació laboral d'aquestes oficines és molt poc rellevant, sobretot en comparació amb les tasques més burocràtiques que s'hi fan per gestionar les prestacions d'atur o dissenyar plans formatius per a les persones desocupades.

La preocupació per l'augment persistent de l'atur entre persones sense ocupació anterior, l'ha expressada també el Col·legi d'Economistes de Catalunya. En la valoració de l'evolució de l'atur de l'últim mes, assenyalava els creixements que hi ha hagut entre aquest col·lectiu des que va començar l'any. "Cal estar amatents al comportament desfavorable que s'ha anat registrant en els darrers mesos en el col·lectiu dels que no tenen una ocupació prèvia, i el que pugui passar en els propers mesos, donat el context d'incertesa", insisteix a remarcar el president del Col·legi, Carles Puig de Travy.

Com que un col·lectiu tan inconcret com persones sense ocupació anterior abraça multitud de circumstàncies, es podria arribar a pensar que només està compost per joves que han estat estudiant tota la vida i, un cop acabada la seva formació, comença a buscar feina. Però aquesta només és una foto-

grafia parcial. De fet, entre el col·lectiu de sense ocupació anterior, és més freqüent que els qui en formin part siguin persones entre 30 i 44 anys. En molts casos, però no en tots, immigrants.

Una lectura més sobre les dades de desocupació del mes de març: els termes de l'atur registrat han variat arran de l'última reforma laboral. Els contractats fixos discontinus deixen de computar com a aturats en els períodes que no estan treballant i tampoc se sumen persones que estan en situació de contracte suspès per expedient de regulació, que tot i no estar formalment a l'atur, sí que estan cobrant un subsidi. Són alguns artificis estadístics que maquillen els resultats globals de la desocupació. Per això, tot i que les xifres sí que estiguin mostrant una tendència a la resistència laboral en un context desfavorable, convé matisar-les. Alguns estudis -fets per empreses de treball temporal- arriben a elevar fins en un milió de persones més el nombre de desocupats a tot l'Estat. Voldria dir incrementar en gairebé un terç les xifres actuals. Són pures estimacions, però la variació és força notòria.

En canvi, no és una estimació constatar que les modalitats alternatives de contractació estan experimentant una alça important que comportarà que la realitat que expressen els estudis de les empreses de treball temporal es converteixin en persistents. El mes passat, es van formalitzar més de 20.000 contractes fixos discontinus, que representen un de cada cinc contractes indefinits firmats. No és difícil concloure que hi ha una nova fórmula de treball que, tot i que més estable que la temporal, no acaba de ser una garantia que un treballador es pugui guanyar la vida amb dignitat. Potser per als treballadors sense ocupació anterior pot ser una porta d'entrada. Però una porta d'entrada a un mercat encara precaritzat.

FREEPIK

INDICADORS

Descens industrial

L'índex de producció industrial ha disminuït l'1,5% interanual a Catalunya al febrer del 2023. Per grans sectors industrials, decreixen els béns intermedis el 4,6% i els béns de consum l'1,4%.

Augmenten, en canvi, els béns d'equipament el 2,1% i l'energia el 0,6%. Sense preus energètics i extret l'efecte calendari, el mateix índex disminueix l'1,7% respecte al mateix mes de l'any anterior.

Creixement en R+D

La despesa en recerca i desenvolupament interna feta a Catalunya va ser de 4.078,7 milions d'euros l'any 2021, xifra que incrementa en el 12,7% la despesa de l'any anterior. Aquesta despesa representa l'1,67% del PIB, segons dades de l'Idescat. Aquest percentatge queda per davant de la mitjana estatal, de l'1,43%, però encara queda lluny dels registres europeus, amb el 2,26% del PIB.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Una bonita mañana'

De Mia Hansen-Love

La vida i res més

L'actriu i realitzadora francesa Mia Hansen-Love –*Le père de mes enfants* (2009), *Eden* (2014) o *El porvenir* (2016)– estrena als nostres cinemes *Una bonita mañana* després de participar en la Quinzena dels Realitzadors en el marc del Festival de Cine de Canes de l'any passat. Aquí, la Sandra (Léa Seydoux), és una traductora, mare jove i vídua que cria la seva filla, i que ha d'enfrontar-se als maldecaps creixents de la malaltia neurodegenerativa del seu pare, Georg (Pascal Greggory). El retrobament amb una antiga amistat, Clément (Melvil Poupad), desemboca en una reparadora història d'amor, però de difícil recorregut, ja que ell és un home casat.

Mia Hansen-Love és una cineasta que destaca per un estil personal i inconfusible: naturalista, transparent, lluminós. I a *Una bonita mañana* tornar a filmar una història propera des de la serenitat i la contenció. El resultat és una preciosa i delicada pel·lícula, clara i límpida, sobre l'impàs vital d'una mare atrafegada. Una pel·lícula que parla del meravellós i dolorós espectacle quotidià del dia a

dia, de la mà d'una deessa terrenal com Léa Seydoux.

Parlem d'una de les estrelles franceses més internacionals, una actriu icònica, una bèstia cinematogràfica, que tant pot treballar en el cinema d'autor més radical –*France* (2020, Bruno Dumont)–, el cinema d'autor més vistós –*The French Dispatch* (2020, Wes Anderson)– i *blockbusters* americans com *Spectre* (2015, Sam Mendes), de la saga James Bond. I és que a *Una bonita mañana*, Léa Seydoux ens ofereix un paper commovedor en la seva senzillesa i la seva humanitat.

També podríem ressenyar que *Una buena mañana* es col·loca al costat d'altres films francesos i europeus que aborden recentment el tema de la demència associat a la vellesa, com l'Alzheimer, des de diferents enfocaments. Només cal recordar la dura *Amor* (2012) de l'austríac Michael Haneke, la copredadora *Vortex* (2021) de Gaspar Noé o *El padre* (2020) del britànic Florian Zeller, amb Anthony Hopkins.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Retrobament de La Iaia pel 175è aniversari del Casino de Vic

Concert del 175è aniversari del Casino de Vic . Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida, Vic. Divendres, 14 d'abril, 20h. El Casino, amb motiu del seu 175è aniversari, vol celebrar 50 anys de música osonenca amb un concert amb actuacions de Quimi Portet, Doble Buble, Joana Serrat, Power Burkas o el retrobament de La Iaia. Són tres generacions unides per un fil que, des de la Plana de Vic, cada dia lliga més escenaris del món.

Imanol Arias actua al TAG

'Muerte de un viajante', d'Arthur Miller. Amb Imanol Arias. Teatre Auditori de Granollers. Diumenge 16 d'abril, 19h. El conegut actor interpreta en aquesta adaptació teatral de l'obra de Miller a Willy Loman, el viatjant de comerç que, amb 63 anys, està exhaust i veu com la seva posició a l'empresa on treballa trontolla.

CINECLUB

CINECLUB VIC
Dimarts 18 - 20h VO
Espai ETC

'Tot, a tot arreu, a tota hora'

Estats Units 2022. Dir.: Dan Kwan i Daniel Scheinert. Evelyn, una immigrant xinesa als Estats Units, es veu embolicada en una aventura salvatge en què només ella pot salvar el món després que una ruptura interdimensional alteri la realitat. Perduda als mons infinits del multivers, aquesta heroïna inesperada ha de canalitzar els seus nous poders per lluitar contra estranys i desconcertants perills mentre el destí del món penja d'un fil.

Un títol únic que arrasa gràcies a la seva personalitat, a la seva imaginativa proposta i a unes interpretacions de luxe. Qualitats totes que l'han convertit, des del moment de la seva estrena, en una obra de culte.

AC GRANOLLERS
Dimarts 18 - 19h VO
Cinema Edison

CICLE GAUDÍ
'La maternal'

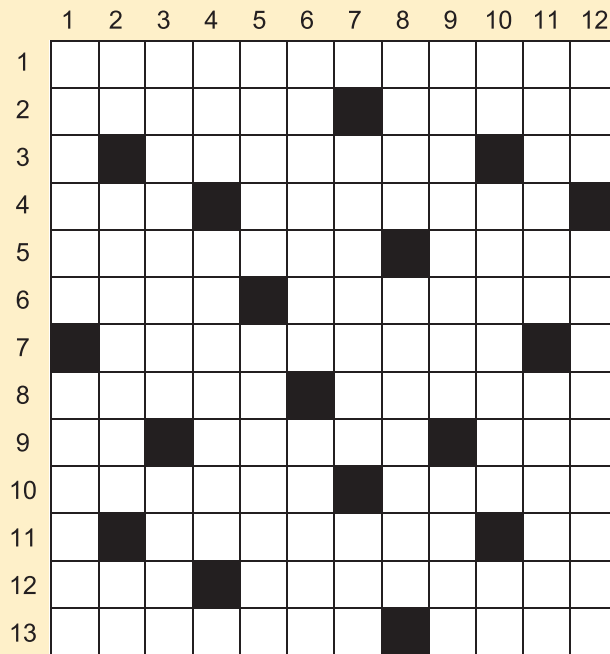
Espanya 2022. Dir.: Pilar Palomero. Drama, maternitat, adolescència. La Carla té 14 anys i és una jove desafiadora i rebel. Viu en un vell restaurant de carretera als afores d'un poble amb la seva jove mare soltera mentre falta a classe i passa les hores amb el seu amic Efraín. Quan la treballadora social s'adona que està embarassada de cinc mesos, la Carla ingressa a *La Maternal*, un centre per a mares menors d'edat on comparteix el seu dia a dia amb altres joves com ella. Juntes amb els seus nadons, s'enfrontaran a aquest nou món d'adults per al qual no han tingut temps a preparar-se.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Resultats visibles de la vida de cada dia, que s'acumulen a la televisió / 2. Com a noia és deliciosa, però sempre ve després. Sumptuosos com un explorador oriental / 3. P amb crossa. Herbes amb aspecte de peixets. Dos quarts de dues / 4. Enemics de Secundar el Zel. Com més dispares més en gastes / 5. Unitats de mesura de tramussos i avellanets. Ella tota doblada / 6. Com que en certa manera odia, cura amb sal. Volta per Xixona, aquesta ocella / 7. Bèstia rerassagada, potser per un atac de gota. Un pèl de tonto / 8. Intocada, o per diva o per letícia. Befada adreçada als invertits / 9. Torna a ser ella, però normal. Terrícol amb casc i samarreta suada. A més de mesquí, caragirat / 10. S'esdevingui. Fa de mal odiar, el lòbul entre les unghes terminals dels artròpodes / 11. El mateix pèl. Serà dura, una ensopegada així. Limiten l'abast de l'esclat / 12. Triple dosi d'electrons. Ampliació urbanística perquè els cotxes hi passin còmodes / 13. Habilidosa. Paviments exclusivament per nosaltres.

VERTICALS: 1. Educadament distingit. Petita concavitat a ca l'oculista / 2. Empresa sense expansió possible. Les primeres vénen cada dia pel sud. Inicials benetijornetianes / 3. Cops als del costat superiors als de la tele. Un mar de pàgines d'en Baricco / 4. Com a rol és incompreensible. Ha deixat el ramat per dedicar-se a la música. La quebradissa / 5. En cas de miomectomia té les de perdre. Potser no tindrieu seny, però coneixement sí / 6. Espardenya made in Bagdad. Que té per

moral un bastó / 7. A finals de gener. Distingit com el d'abans, però més semiòtic. Unió de Xativins Avorrits / 8. Membrana on ens banyàvem. Quina bestiesa, que vulgui dir regalimada / 9. Son germà treballa al jardí i ella tosca suro. Composicions desaconsellades després de Pasqua / 10. Escassa igualtat. Connexió entre premisses i conclusió: ve d'una illa. Molt de poc / 11. Una altra connexió, més útil per guanyar un sou. Allò que veu l'obac / 12. Descansa una estona, que la catedral bé que s'ho val. En sòls com aquests les estalactites són laterals.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

		7	3			4		
	8			7				2
	2	4					9	7
	3							5
7		1		6			2	
		9			3			8
4				5			8	1
		3			1		4	
2				3	4			9

Dificultat: fàcil

	7	4	9		8		6	
	2	5		6	7	9		
	9	8	5					3
								5
8					3		9	7
9	4		2				3	
5		9						4
7		2	1			6		9
		6			9			

QUADRE NUMÈRIC

3	+		-		-3
-		-		+	
4	+		-		3
+		-		-	
9	-	1	+		15
8		-4		7	

SOPA DE LLETRES

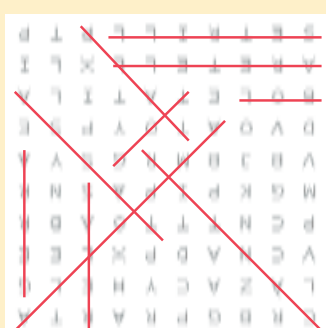
C	R	B	G	P	R	A	R	T	A
L	À	Z	A	C	Y	H	E	L	G
V	C	N	A	D	P	X	L	E	E
P	C	N	T	T	O	A	B	R	
M	G	K	P	I	P	A	S	N	R
V	R	T	R	M	R	G	S	Y	A
D	V	O	A	T	O	Y	P	S	E
B	O	L	E	T	A	T	I	L	A
A	R	E	T	E	L	L	X	L	I
S	E	T	R	I	L	L	P	T	P

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Ampolla
- Bol
- Càntir
- Gerra
- Got
- Lletera
- Plat
- Saler
- Setrill
- Tassa

SOLUCIONS

	7	-4	8	
15	7	+	-	+
	6	-	5	+
	+	-	-	-
-3	8	-	2	+

2	1	8	6	3	4	5	7	9
9	5	3	7	8	1	2	4	6
4	7	6	9	5	2	3	8	1
5	6	9	2	4	3	7	1	8
7	4	1	8	6	5	9	2	3
8	3	2	1	9	7	6	5	4
3	2	4	5	1	6	8	9	7
6	8	5	4	7	9	1	3	2
1	9	7	3	2	8	4	6	5

4	8	6	3	2	9	7	5	1
7	3	2	1	5	4	6	8	9
5	1	9	8	7	6	3	2	4
9	4	7	2	8	5	1	3	6
8	5	1	6	4	3	2	9	7
2	6	3	7	9	1	8	4	5
6	9	8	5	1	2	4	7	3
3	2	5	4	6	7	9	1	8
1	7	4	9	3	8	5	6	2

1	E	S	C	O	M	B	A	R	A	I	E	S
2	G	L	O	R	I	A	M	A	G	N	E	
3	R	L	L	O	B	L	I	N	S			
4	G	R	A	P	A	T	S					
5	L	L	L									
6	I	O	D	A	X	I	X					
7	R	E	S	S	A	G	O	T	A			
8	C	A	S	T	A	N	R	A	C	S	E	
9	L	L	O	B	R	E	R	E	R	I	O	R
10	O	C	C	O	R	R	I	A	R	O	L	L
11	T	C	A	I	G	U	D	A				
12	E	E	E	X	I	M	A	M	P	L	E	
13	T	R	A	V	U	Q	V	A	Q			

Dificultat: difícil

Dificultat: fàcil

ELS SUBSCRIPTORS I LECTORS D'EL 9 NOU TRIEN L'OSONENC DE L'ANY

2022

01
**HELENA
CÁNOVAS**
COMPOSITORA
TONA

02
**JOAN
CASANY**
PRESIDENT DE
SANT TOMÀS
VIC

03
**LLUC
CRUSELLAS**
PASTISSER
SANTA EULÀLIA
DE RIUPRIMER

04
**GERARD
FARRÉS**
PILOT
MÁNLEU

05
**MERCÈ
FIOL**
PRESIDENTA DE L'ONG
OSONA AMB ELS NENS
TORELLÓ

06
**PAULA
FONTRODONA**
CLUB DE PATINATGE
ARTÍSTIC DE TONA
TONA

07
**ORIO
L GUIXÀ**
PRESIDENT
DE LA FARGA
LES MASIES DE VOLTREGÀ

08
**ELOI
PALAU**
CICLISTA
VILADRAU

09
**ANNA
ÚRPINA**
VIOLINISTA
VIC

10
**GEMMA
VIVET**
DIRECTORA GENERAL
DE GRUP GEPORK
LES MASIES DE RODA

METODOLOGIA: Trieu un màxim de 3 candidats i marqueu-los amb una creu. Ompliu la butlleta amb les vostres dades i envieu la pàgina sencera a: plaça de la Catedral, 2, de Vic, indicant la referència **Osonenc 2022**. El candidat que rebi més vots serà l'osonenc del 2022. Podeu participar tants cops com vulgueu. També podeu votar a través d'**EL9NOU.CAT**. Una vegada estigueu registrats, només es podrà votar un cop per persona.

TERMINI: Les votacions es tancaran el 20 d'abril de 2023.

PREMI: 4 entrades al Museu Nacional d'Art Catalunya MNAC

OMPLIU LA BUTLLETA

Nom i cognoms.....

Adreça

Telèfons

Població

Subscriptor SÍ NO

Col·labora:

Les seves dades personals seran tractades per Premsa d'Osona S.A. i CATVL 97, S.L.U./conjuntament i en endavant, EL 9 NOU) amb la finalitat de fer-lo participar en els sorteigs. Les dades personals, així com imatge i veu, poden ser utilitzades mitjançant els canals audiovisuals del Grup (premsa, ràdio, televisió, internet) utilitzant els formats i mitjans previstos en cada cas amb finalitats periodístiques. Pot consultar informació addicional sobre els seus drets de protecció de dades a www.el9nou.cat